

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور - پژوهشکده اکولوژی خلیج فارس و دریای عمان

عنوان:

**ارزیابی تغییرات فراوانی و تنوع جوامع ماکروزئوبنتوز در
مناطق صیدگاهی حوضه دریایی هرمزگان
(بر اساس اطلاعات و داده های موجود طی دو دهه اخیر)**

مجری:

کیوان اجلالی خانقاه

شماره ثبت

۶۶۳۴۱

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور - پژوهشکده اکولوژی خلیج فارس و دریای عمان

عنوان طرح/ پروژه: ارزیابی تغییرات فراوانی و تنوع جوامع ماکروزئوبنتوز در مناطق صیدگاهی حوضه دریایی هرمزگان (بر اساس اطلاعات و داده های موجود طی دو دهه اخیر)

کد مصوب: ۰۰۱۱۱۶-۰۸۵-۱۲-۷۵-۲

نام و نام خانوادگی نگارنده/ نگارندگان: کیوان اجلالی خانقاه

نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه ها و طرح های ملی و مشترک دارد): -

نام و نام خانوادگی مجری: کیوان اجلالی خانقاه

نام و نام خانوادگی همکار(ان): رضا دهقانی، شیوا آقاجری خزایی، غلامعلی اکبرزاده چماچایی، آرش حق شناس، خسرو آئین جمشید، مهناز ربانی ها، فریدون عوفی

نام و نام خانوادگی مشاور(ان): تورج ولی نسب

نام و نام خانوادگی ناظر(ان): -

محل اجرا: استان هرمزگان

تاریخ شروع: ۱۴۰۰/۱۲/۰۱

مدت اجرا: ۱ سال

ناشر: موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

تاریخ انتشار: سال ۱۴۰۲

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی ها و نمودارها با ذکر مأخذ بلامانع است.

«سوابق طرح یا پروژه و مجری مسئول / مجری»

طرح/پروژه: ارزیابی تغییرات فراوانی و تنوع جوامع ماکروزئوبنتوز
در مناطق صیدگاهی حوضه دریایی هرمزگان (بر اساس اطلاعات و
داده های موجود طی دو دهه اخیر)

کد مصوب: ۰۰۱۱۱۶-۰۸۵-۱۲-۷۵-۲

شماره ثبت (فروست): ۶۶۳۴۱ تاریخ: ۱۴۰۳/۸/۲۹

با مسئولیت اجرایی جناب آقای کیوان اجاللی خانقاه دارای مدرک
تحصیلی دکتری در رشته اکولوژی دریا می باشد.

پروژه توسط داوران منتخب بخش اکولوژی منابع آبی در تاریخ

۱۴۰۲/۱۲/۲۰ مورد ارزیابی و بارتبه متوسط تأیید گردید.

در زمان اجرای پروژه، مجری در:

ستاد پژوهشکده مرکز ایستگاه

با سمت عضو هیئت علمی در پژوهشکده اکولوژی خلیج فارس و

دریای عمان مشغول بوده است.

عنوان	«فهرست مندرجات»	صفحه
چکیده	۱.....	۱
۱-مقدمه	۲.....	۲
۲-پیشینه تحقیق	۵.....	۵
۳-مواد و روش ها	۸.....	۸
۳-۱- منطقه مورد بررسی	۸.....	۸
۳-۲- روش نمونه برداری	۸.....	۸
۳-۳- شاخص های تنوع زیستی	۹.....	۹
۳-۳-۱- شاخص تنوع شانون- وینر (Shannon-Winer Index):	۹.....	۹
۳-۳-۲- شاخص تنوع سیمسون (Simpson Index)	۹.....	۹
۳-۳-۳- شاخص غنای گونه ای (Richness Index)	۱۰.....	۱۰
۳-۳-۴- شاخص تراز محیطی (Evenness Index)	۱۰.....	۱۰
۳-۴- روش تجزیه و تحلیل آماری داده ها	۱۰.....	۱۰
۴- نتایج	۱۱.....	۱۱
۴-۱- معرفی تاکسون ها	۱۱.....	۱۱
۴-۳- بررسی شاخص های تنوع	۲۰.....	۲۰
۵- بحث	۲۵.....	۲۵
۶- نتیجه گیری	۲۸.....	۲۸
پیشنهادها	۳۰.....	۳۰
منابع	۳۱.....	۳۱
چکیده انگلیسی	۳۴.....	۳۴

چکیده

مطالعه حاضر تحلیلی بر تغییرات تنوع زیستی (پراکنش و ترکیب گونه‌ای و فراوانی) اجتماعات ماکروبتوز در سال‌های ۱۳۸۶، ۱۳۸۸، ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ (داده‌های حاصل از پروژه‌های مشترک پایش کفزیان اقتصادی و پروژه هیدرولوژی و هیدروبیولوژی که قابل دسترس بوده است) در مناطق صیدگاهی شامل تنگه هرمز (ایستگاه ۱)، غرب بندر جاسک شامل بندر کلاهی و سیریک (ایستگاه‌های ۲ و ۳)، جاسک (ایستگاه ۴) و شرق جاسک شامل مناطق صیدگاهی سدیچ و بندبنی (ایستگاه‌های ۵ و ۶) استان هرمزگان است. ۱۶ گروه اصلی شامل پلی‌کت (کرم‌های حلقوی) آمفی‌پودا (دوجورپایان) (سخت‌پوستان) شکم‌پایان و دو کفه‌ای‌ها (نرم‌تان) (سپیونکولا) (کرم‌های بادامی)، ناوپایان (نرم‌تان) فرامینفرا (روزن‌داران)، استراکودا و تانایداسه و کوماسه و دکاپودا (ده‌پایان) (سخت‌پوستان) (اکیورا) (کرم‌های قاشقی)، کرم‌های نواری، اوفازیاسه، می‌سی‌داسه، مارسانان (خارپوستان) اسفنج‌ها، کیسه‌تان، لارو ماهیان، تونیکاتا، همی‌کورداتا و برخی دیگر از بی‌مهرگان شناسایی شدند. پرتاران با ۵۷ درصد، آمفی‌پودا با ۱۸ درصد، شکم‌پایان، دوکفه‌ای‌ها و سپیونکولا هر کدام با ۴ درصد، ناوپایان با ۳ درصد، فرامینفرا، استراکودا تانایداسه، اکیوراها، هر کدام با ۲ درصد و کوماسه، دکاپودا، کرم‌های نواری، اوفازیاسه، می‌سی‌داسه و مارسانان با فراوانی نسبی ۱ درصد ساختار جوامع بنتیک را تشکیل دادند همچنین تعداد ۳۴۷ جنس و گونه متعلق به ۱۱ شاخه از بی‌مهرگان دریایی (ماکروژنوبنتوز) شناسایی شدند. بجز در سال ۱۳۹۷ که گروه تانایداسه گروه غالب را تشکیل داده است در سایر موارد پرتاران تشکیل دهنده گروه غالب بودند. از دیدگاه شاخص تعداد گونه (s) در صیدگاه‌های شش‌گانه در سال ۱۳۸۶ و ۱۳۸۸ از غرب به شرق روندی افزایشی و در خلال سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ از روند نسبتاً ثابتی برخوردار است. از دیدگاه شاخص شانون تمامی صیدگاه‌های مورد مطالعه در سال‌های ۱۳۸۶ و ۱۳۸۸ عاری از آلودگی یا در آلودگی متوسط بسر می‌برند ولی در سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ به ترتیب مناطق صیدگاهی ۳ و ۴ در آلودگی شدید و سایر صیدگاه‌ها در حالت آلودگی متوسط هستند. از دیدگاه شاخص اونس می‌توان گفت که منطقه صیدگاهی در سال ۱۳۹۷ تحت تاثیر استرس ناشی از آلودگی قرار داشته است ولی سایر صیدگاه‌ها از نظر قرار داشتن در معرض استرس ناشی از آلودگی در شرایط نسبتاً مطلوبی قرار دارند و در بدترین حالت در آلودگی متوسط قرار دارند شاخص‌های تنوع زیستی بررسی شده در خلال سال‌های مذکور نشان داد که در سال‌های ۱۳۸۶، ۱۳۸۸ و ۱۳۹۷ صیدگاه‌های مورد مطالعه در شرایط عاری از استرس ولی در سال ۱۳۹۸ صیدگاه ۳ در شرایط استرس شدید و سایر صیدگاه‌ها در شرایط استرس متوسط قرار دارند. به عبارت دیگر بعد از گذشت ۱۰ سال تنوع زیستی کاهش پیدا نموده است.

کلمات کلیدی: ماکروژنوبنتوز، تنوع زیستی، هرمزگان